

Syddansk Universitet

Safety 2010. Eksperter fra 130 lande samlet i London

Møller, Hanne; Laursen, Bjarne

Published in:
Nyhedsbrev om Ulykkesforskning og Forebyggelse

Publication date:
2010

Document Version
Indsendt manuskript

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):
Møller, H., & Laursen, B. (2010). Safety 2010. Eksperter fra 130 lande samlet i London. Nyhedsbrev om Ulykkesforskning og Forebyggelse, 11(34), 2-3.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Ulykkesforskning & forebyggelse

nr. 34 • dec. 2010 • 11. årgang

ISSN 1600-3373

I DETTE NUMMER:

[side 2-3] Safety 2010

Indtryk fra d. 10. verdenskonference i London, om ulykkesforebyggelse og sikkerhedsfremme.

[side 4-5] Forebyggelse af seksuelle overgreb

Seksualundervisning i folkeskolen kan give børn en bevidsthed om deres krop og deres grænser. Undersøgelse belyser omfanget og indholdet i seksualundervisningen.

[side 6-7] Skadeforebyggende forum

Forummet samler aktører fra såvel den offentlige sektor, frivillige organisationer og erhvervslivet, for at fremme forebyggelse af skader i Norge.

[side 8] Doktordisputats om ulykker ved store byggeprojekter

Søren Spangenberg fra NFA, kommer i sin afhandling med model til forebyggelse af ulykker ved større bygge- og anlægsprojekter.

[side 9] Voldens pris

Forskere har beregnet hvad vold mod kvinder koster det danske samfund.

[side 10] International forskning

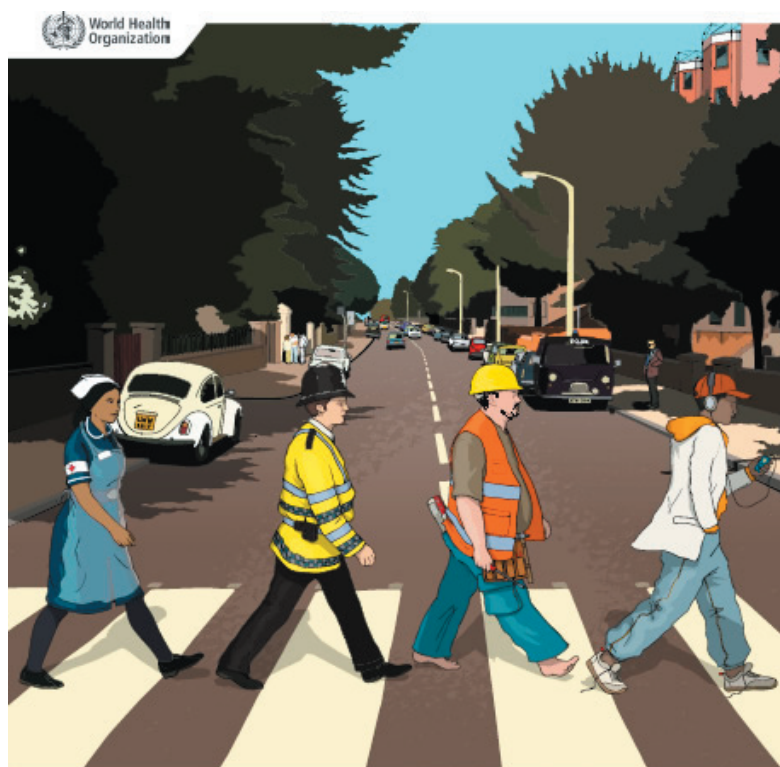
[side 11] Kort nyt

[side 12] Kalender

SYDDANSK UNIVERSITET

Statens Institut for
Folkesundhed

Center for Ulykkesforskning



Det Abbey Road inspirerede motiv udgjorde elegant Safety 2010 konferencens grafiske vartegn

Viden og økonomi er afgørende for skadeforebyggelse på globalt plan

London var i september måned rammen for 10th World Conference on Injury Prevention and Safety promotion, i regi af WHO, med det engelske sundhedsministerium og EU-kommissionen som medarrangører. Mere end 1000 eksperter var stimlet sammen for at udveksle viden og erfaringer, og drøfte løsninger på de stigende problemer, som ulykker og vold udgør på globalt plan. WHO skønner, at ulykker er årsag til 6.000.000 dødsfald om året på verdensplan, hvilket er mere end dødsfald pga. AIDS, tuberkulose og malaria tilsammen! Dr. Etienne Krug, direktør for Violence and Injury prevention and Disability, WHO sagde ved konferencens åbning: "At reducere antallet af ulykker og voldshændelser og deres mange konsekvenser begynder med at folk og deres regeringer erkender, at forebyggelse er mulig. Det er afgørende at vores viden om effektive forebyggelsesindsatser bliver udbredt til resten af verden."

Ud over viden om at man kan forebygge ulykker og vold er det også væsentligt for beslutningstagere at forstå, at skader udgør en enorm økonomisk belastning for samfundet, for ikke at tale om belastningerne på de berørte familier, og at investering i skadeforebyggelse betaler sig. På konferencen lagde forskere fra Swansea Universitet økonomiske beregninger frem, der viser at skader belaster Storbritannien med 36 mia. Pund om året, hvoraf 2,2 mia. Pund udgør de direkte medicinske omkostninger (resultaterne er endnu ikke publiceret).

I Danmark har eksperter beregnet, at vold mod kvinder koster det danske samfund ½ mia. kr. om året – læs mere om denne undersøgelse på side 9 i nyhedsbrevet. Det kunne være interessant tilsvarende at få belyst, hvad ulykker koster det danske samfund.

På side 2-3 er der flere indtryk fra Safety 2010 konferencen.

Redaktionen ønsker alle læsere en glædelig jul og et sikkert nytår!



Safety 2010

Eksperter fra 130 lande samlet i London

Den 10. verdenskonference om ulykkesforebyggelse og sikkerhedsfremme 'Safety 2010' blev i sept. 2010 afholdt i London. I Queen Elisabeths II's konferencecenter midt i London mødtes 1000 eksperter fra hele verden for at udveksle erfaringer og viden om 'Safety', som ud over ulykker, vold og selvskaede også omhandlede emner som misbrug af børn/ældre og patientsikkerhed. Oppe på øverste etage var der en fabelagtig udsigt til Big Ben, der ligger blot et stenkast fra konferencecenteret. Det store majestætiske urværk var et udmærket symbol på, at tiden for alvor tikker for de voksende udfordringer med ulykker og vold på globalt plan. Ikke mindst den hastigt stigende trafikudvikling i lav- og middelindkomstlandene er en kæmpeudfordring, ligesom alkohol i stigende grad udgør en af de primære risikofaktorer, når det gælder ulykker og voldshændelser.

Hovedtemaet for konferencen var 'Safety and Equitable Communities'. Temaet skulle belyse den ulige byrde fra næsten alle typer af skader, som de 'fattige' lokalområder i alle lande tegner sig for, såvel som forskellen i byrden mellem lande og globale regioner.

Vi var et par håndfulde deltagere fra Danmark, heriblandt os selv fra SIF og repræsentanter fra UAG på Odense Universitetshospital. Antallet af præsentationer og sessioner var enormt, men vi giver her en smagsprøve på nogle af de mange præsentationer og debatter, vi deltog i.

Børneulykker

Heather Ward fra England fortalte, at The National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE) har fået i opdrag fra Sundhedsministeriet at udarbejde såkaldte public health guidance vedr. forebyggelse af børns ulykker. Vejledningerne har været under forberedelse i et par år, i en gruppe bestående af embedsmænd

og fagfolk. De består af fem dele med fokus på: 1) De strukturelle og strategiske forhold, 2) Sikkerhedsudstyr og risikovurdering af private hjem, 3) Trafikplanlægning – med fokus på vejdesign og fysisk planlægning, 4) Udendørs leg, fritidsinteresser og uddannelse, 5) Sikkerhedsudstyr til at forebygge ulykker på veje. Vejledningernes anbefalinger bygger på den tilgængelige evidens mht. effektivitet, inklusive økonomisk effektivitet. Læs mere om arbejdet og anbefalingerne på denne side: <http://guidance.nice.org.uk/PHG/Wave17/12>

Mathilde Sengölge fra Østrig, præsenterede resultater fra hendes ph.d. studie, der skal belyse børns ulykkesdødelighed i private hjem, i 16 europæiske lande. Hun har anvendt data fra WHO's mortalitetsdatabase for perioden 2000-2004. De foreløbige resultater viser, at børns dødelighed i hjemmene er højest for de 0-5 årige og herefter falder kraftigt med alderen, modsat trafikulykker som stiger med alderen. De fem hyppigste dødsårsager samlet set blandt 0-14 årige børn i hjemmet var drukning, varmepåvirkning, forgiftning, fald og drab – og disse udgør næsten 90% af alle dødsfald.

Faldulykker

Et australsk studie (præsenteret af Windy L. Watson) og et Canadisk studie (præsenteret af Stephanie Burrows) om udviklingen i faldrelaterede hoftebrud, viste fuldstændig identiske trends. Begge studier viste et markant fald i indlæggelsesraterne efter hoftebrud blandt ældre i alle aldre over de sidste hhv. 10 og 20 år. Til gengæld er incidensraterne for andre typer af faldrelaterede skader, så som traumatisk hjerneskade, bøjede ribben og bækkenkader steget. En mulig forklaring er, at selvom der tilsyneladende ikke er sket et fald i antallet af faldhændelser, så tyder det på at ældrebefolkningen har fået

en bedre knoglemodstand, pga. bedre kost, mere fysisk aktivitet og medicin, som alt sammen bidrager til at færre pådrager sig hoftebrud, når de falder. En anden forklaring er, at diagnosticeringen af hjerneskade er blevet forbedret og derfor viser stigende rater.

Faldskader blandt børn udgør i nogle lande et stort sundhedsproblem. Salim Mahmud Choudhury fra Bangladesh præsenterede data fra en tværsnitsundersøgelse om dødsfald og mén pga. faldulykker blandt husstandens børn, indsamlet fra 171.366 husstande. Fald er den hyppigste årsag til skader i aldersgruppen 5-9 år og langt hyppigere blandt drenge end piger. For alle børn i alderen 0-18 år var faldraten 642 pr. 100.000 befolkning for drenge, men kun 298 pr. 100.000 for piger. Børn på landet var de mest udsatte, og hjemmet og dets omgivelser var det sted, hvor de fleste fald skete. Der blev vist billeder fra forskellige distrikter i Bangladesh, der illustrerede nogle af de helt anderledes udfordringer de lever med, med et meget ujævnt terræn, forladte byggetomter og store niveauforskelle i det byggede miljø, hvor børn kan falde ned fra stor højde.

Vold

WHO skønner at 1,6 millioner hvert år dør som følge af voldelige overgreb, og problemet er stigende. Karen Hughes, UK, præsenterede en serie på otte briefings kaldet 'Violence prevention: the evidence', som WHO i et samarbejde med Liverpool John Moores University har udarbejdet. Briefingerne er en opfølgning på 'World Report on Violence' og sætter fokus på evidensen for, hvor effektive interventioner overfor vold er, og kommer med retningslinjer og anbefalinger til politikere, planlæggere og forebyggere, som kan forbedre effekten af de forebyggende indsatser. Eksempler på temaer i briefingerne



HANNE MØLLER, KOMMUNIKATIONSMEDARBEJDER
OG BJARNE LAURSEN, SENIORFORSKER

Statens Institut for Folkesundhed, SDU

www.si-folkesundhed.dk/cuf



Spørgsmål fra salen. Foto: Angelina Brotherhood/Lee



er: Preventing violence by developing life skills, Preventing violence by reducing the availability and harmful use of alcohol, Guns, knives and pesticides, Reducing access to lethal means og Changing cultural and social norms that support violence. Briefingerne kan hentes på denne side: www.who.int/violence_injury_prevention/violence/4th_milestones_meeting/publications/en/index.html

Voldtægt er meget hyppig i mange afrikanske lande. Rachel Jewkes fra Sydafrika har studeret hvorfor mændene begår voldtægt. Undersøgelsen viste bl.a. at 5% af sydafrikanske mænd havde begået voldtægt det seneste år, og 27% havde på et tidspunkt øvet voldtægt. Den hyppigste angivne årsag til at begå voldtægt var sex, men også "kedsomhed" og "sjov" blev angivet, disse især i forbindelse med gruppevoldtægt. Et særligt kendetegn ved voldtægt i SA er, at den sociale ulighed er omvendt, altså at velstillede sydafrikanere oftere begik voldtægt, hvilket er fuldstændig modsat i forhold til Danmark. Hun fremhævede, at forebyggelse af vold og voldtægt primært bør ske i skolen.

Overvågning

Der findes efterhånden en del gode værktøjer i forbindelse med overvågning af ulykker på nettet. Fra USA er der WISQARS: <http://www.cdc.gov/injury/wisqars>, som indeholder data om såvel

fatale som ikke-fatale skader. Sidstnævnte er fra NEISS registreringen, som omfatter bl.a. registrering af produktulykker. Desuden bør www.gapminder.org nævnes, da denne side viser meget flotte grafer om skadesforekomst og ulighed (sammen med ulighed i en masse andre faktorer). Lois Fingerhut, USA fortalte om skadesovervågningen i USA og ikke mindst

begrænsningerne. Omkring halvdelen af de amerikanske stater har registrering af skadestuedata, og der arbejdes på også at inklu-



dere præhospital data.

Voldsovervågningen er sværere og har p.t. en ca. 30% dækning af USA. Det er svært at skaffe støtte til overvågning, særlig skal man undgå f-ordet (og for den måske uvidende læser betyder det ikke fuck, men firearm). Hvis dette nævnes i ansøgninger, klappes kassen i. Så magtfuld er National Rifle Association!

Peter Barrs fortalte om en undersøgelse af registreringen af dødsårsag i de Forenede Arabiske Emirater. Et væsentligt resultat var, at mange dødsfald forårsaget af ulykker var registreret som hjertestop. Når man tog højde for dette, var 23% af alle dødsfald relaterede til skader, som dermed var den hyppigste dødsårsag. Om det står lige så galt til andre steder er

svært at vide, men man bør nok generelt være opmærksom på, at skadesrelaterede dødsfald ikke altid kodes som sådanne.

Konsekvenser af ulykker

Jude Sleny, UK præsenterede et kvalitativt studie i de skadesramtes egen oplevelse af følgevirkningerne af skade. Det var baseret på 89 dybdeinterviews af skaderamte. Over halvdelen oplevede følelsesmæssige følgevirkninger, blandt de ældre især manglende tillid til egen formåen. Støtte fra familie og venner blev oplevet som meget væsentligt, særligt i de først uger og måneder efter udskrivning. Afhængighed af andre blev dog også oplevet som et væsentligt problem. Desuden var løbende information til patienten om forløbet af stor betydning. Se f.eks. <http://www.safety2010.org.uk/File/presentations/H6%20Jude%20Sleny.pdf>

D. 11. verdenskonference afholdes om to år i New Zealand.



INFO: KONFERENCENS WEBSITE, HVOR BL.A. ET UDVALG AF PRÆSENTATIONERNE KAN FINDES [HTTP://WWW.SAFETY2010.ORG.UK/](http://WWW.SAFETY2010.ORG.UK/)

Forebyggelse af seksuelle overgreb

Viden om seksualitet, bevidsthed om egne grænser og respekt for andres grænser kan forebygge seksuelle overgreb mod børn



RIKKE PLAUBORG,
VIDENSKABELIG ASSISTENT

Statens Institut for
Folkesundhed, SDU

www.si-folkesundhed.dk/cuf

Regeringens handlingsplan fra 2003 om bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn påpeger, at et vigtigt element i indsatsen for at forebygge seksuelle overgreb er at give børn en bevidsthed om deres krop og deres grænser. En systematisk forskningsoversigt, udarbejdet af Nordisk Campbell Center i 2007, konkluderede, at mindreårige børn, der har deltaget i undervisningsforløb om seksuelle overgreb, er markant bedre til at udvise forebyggende adfærd, fx ved at sige nej til at gå med en fremmed eller simpelthen løbe væk i simulerede situationer, end børn der ikke har modtaget undervisning. Der påvistes også en tendens til, at deltagelse i undervisningsforløb kan føre til flere afsløringer eller anmeldelser af seksuelle overgreb. Det forudsætter blandt andet, at der i folkeskolen fokuseres på at styrke børns viden om deres egen seksuelle udvikling, grænsesætning og integritet, og at lærerne har de nødvendige kompetencer til at varetage seksualunder-

visningen. Handlingsplanen anbefalede derfor integration af disse emner i den grundlæggende seksual- og sundhedsundervisning. Men hvordan er det gået med intentionerne i handlingsplanen? I foråret 2009 gennemførte SIF en spørgeskemaundersøgelse blandt landets lærerseminarier og interviewede lærere på en række skoler med henblik på at vurdere, om seksualundervisningen i folkeskolen er blevet styrket inden for de seneste år.

Undervisningen på lærerseminarierne

Siden reformen af læreruddannelsen i 2007, har de danske lærerseminarier været forpligtet til at udbyde kurser i faget: sundheds-, seksualundervisning og familiekundskab. Det vil sige, at seminarierne ifølge bekendtgørelsen skal udbyde kurser med helt eller delvist fokus på seksualundervisning mindst én gang pr. studenterårgang, så alle studerende vil møde tilbuddet om et sådant kursus i løbet af deres studietid. Men kun knap to ud af tre seminarier oplyste, at der hvert år siden 2007 var blevet afholdt kurser, hvor seksualitet indgik som et tema, og det seneste år var der ikke tilbudt kurser på 20 % af seminarierne. Det er trods alt en fremgang i forhold til 2002, hvor en undersøgelse gennemført af Sex & Samfund viste, at kun syv ud af 20 seminarier (35 %) havde udbudt kurser med fokus på seksualundervisning i undervisningsåret.

For få skolelærere er klædt på til at undervise i seksuallære

Det er dog ikke obligatorisk for de studerende at gennemføre kurset, og det betyder, at læreruddannelsen stadigvæk kan gennemføres uden, at der opnås faglige kompetencer til at kunne undervise i faget, og det er langt fra alle lærerstuderende, som vælger at deltage

i kurserne. På de fleste seminarier var det højst hver fjerde elev, der deltog i kurser om seksualitet i 2008, og det var kun på et ud af fire seminarer, at alle elever havde deltaget i de udbudte kurser, fj. figur 1.

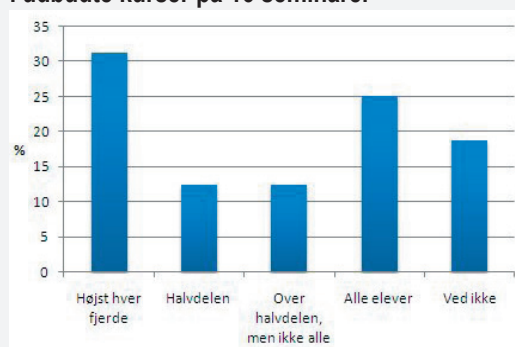
De fleste seminarier, 75 pct., syntes, at kurser i seksuallære skulle gøres obligatoriske bl.a. med den begrundelse, at alle lærere burde blive udfordret på deres sundhedspædagogiske kompetencer (eller mangel på samme), og at sundhedsrelaterede temaer generelt burde vægtes tungt i folkeskolen.

Seksualundervisningen i folkeskolen

Sundheds-, seksualundervisning og familiekundskab er et såkaldt timeløst, men obligatorisk fag i folkeskolen. Det er op til den enkelte skole eller lærer at bestemme, hvor mange undervisningstimer, der skal bruges på faget, og hvilke temaer der skal undervises i. Lærertilværelserne viste, at der er stor forskel på omfanget og indholdet i seksualundervisningen både skolerne og klasserne på de enkelte skoler imellem. Der er ikke nedskrevne målsætninger for undervisningen eller faste krav til dens indhold. Lærere, som synes, at seksualundervisning er vigtig, vil derfor typisk bruge mere tid på faget end lærere, der ikke vægter faget højt eller ikke bryder sig om at undervise i det. Tilsvarende vil indhold og arbejdsform også afhænge af den enkelte lærers faglige kompetencer, interesse for og lyst til at tale om seksuelle emner. Personlige barrierer kan være en alvorlig hæmsko for god undervisning. Det er derfor vigtigt, at kun de lærere, som har en åben tilgang, som evner at være lydhøre over for elevernes behov for seksualundervisning, og som har lyst til at undervise heri, bliver sat til at gøre det.

Der er gode erfaringer med at inddra-

Figur 1. Andelen af deltagende elever i udbudte kurser på 16 seminarier





Colorbox

Fakta om undersøgelsen

Undersøgelsen omfatter:

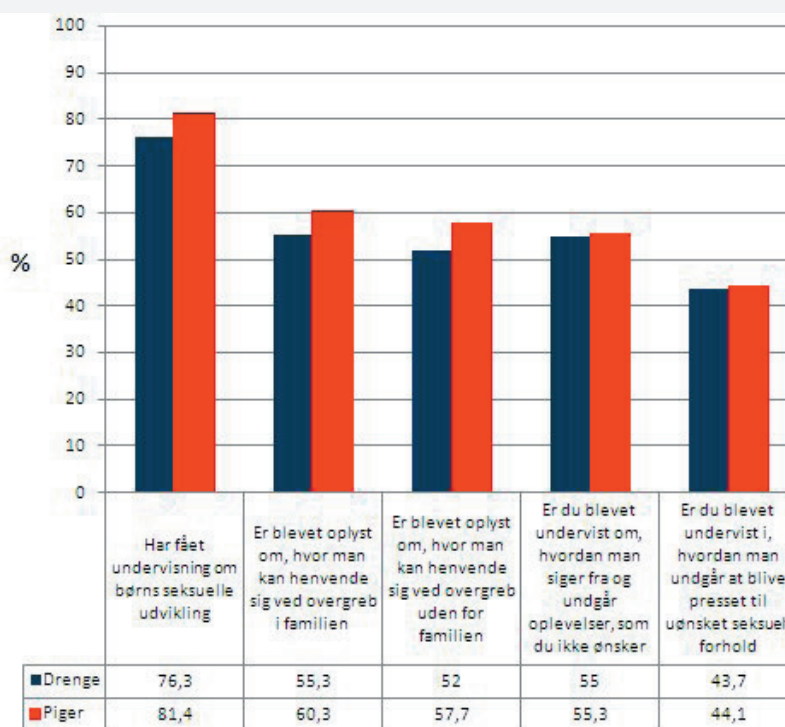
En spørgeskemaundersøgelse blandt landets 98 kommuner, hvoraf 54 kommuner (55 %) besvarede spørgeskemaet. Spørgeskemaet belyser kommunernes håndtering af sager om seksuelle overgreb samt deres forebyggende indsatser på området.

Interview blandt 12 medarbejdere i seks udvalgte kommuner. Interviewene belyser kommunernes erfaringer med håndtering af konkrete sager om seksuelle overgreb.

En spørgeskemaundersøgelse blandt landets 21 lærerseminarier, hvoraf 16 seminarier (76 %) besvarede skemaet. Spørgeskemaet omhandlede bl.a. omfanget af seksualundervisningskurser, deltagerandelen blandt de studerende og indholdet i undervisningen.

Interview blandt fem skolelærere på tre forskellige skoler. Interviewene belyser organiseringen og indholdet i seksualundervisningen på skolerne og lærernes gode såvel som dårlige erfaringer med at undervise i faget.

Figur 2. Andelen af drenge og piger der på skolen har modtaget undervisning, som er relevant for forebyggelse af overgreb mod børn og unge.



ge eksterne undervisere eller skolens sundhedsplejerske i undervisningen, men denne undervisning skal være et supplement til skolernes egen integrering af seksualundervisning i andre fag, således at eleverne både kan tale med voksne, de ikke kender om seksuelle emner, og med en lærer, de kender og er tryk ved.

Der kan være fordele ved kønsopdelt undervisning. Piger er fx mere trygge ved at tale med en kvindelig lærer om menstruation, hygiejne, intim-barbering, tidlig sex, egne grænser osv., når der ikke er drenge tilstede i klassen, ligesom det for læreren er nemmere at undervise elever af samme køn. Men det kan samtidig være en fordel, at en del af undervisningen ikke er kønsopdelt, dvs. at drenge og piger sammen deltager i undervisningen om almene emner, fx om respekt for andres behov

og grænser og bevidsthed om, hvad man selv har lyst og ikke har lyst til.

Elevernes egne erfaringer med seksualundervisning

I 2008 deltog knap 4.000 9. klasseselever i en spørgeskemaundersøgelse, der blandt andet gav viden om tidlige seksuelle erfaringer, oplevelser af seksuelt misbrug og omfanget af seksualundervisning i skolerne. Hovedparten af de 15-16-årige havde modtaget undervisning om børns seksuelle udvikling, men knap 24 pct. af drengene og 19 pct. af pigerne havde ikke fået en sådan undervisning i skolen. Lidt over halvdelen af eleverne havde fået undervisning eller rådgivning om, hvordan man undgår at blive presset til uønskede seksuelle forhold, og hvordan man kan sige fra. I størstedelen af skoleklasserne havde 50-100 pct. af eleverne modtaget under-

visning i, hvor de kan henvende sig og få hjælp, hvis de er ængstelige for overgreb eller er udsat for overgreb i eller uden for familien. Der var imidlertid stor variation skolerne imellem, idet det på nogle skoler kun var 15 pct. af eleverne, der havde fået en sådan undervisning, mens det på andre skoler var samtlige elever.

Det generelle indtryk ud fra de unges besvarelser er, at seksualundervisningen i folkeskolen er mangelfuld, og at handlingsplanens anbefalinger om en øget undervisning i fag og emner, der er relevante i forhold til at forebygge overgreb mod børn, ikke bliver indfriet på godt og vel halvdelen af skolerne.

RESULTATERNE AF SIFs UNDERSØGELSE KAN LÆSES I RAPPORTEN: FOREBYGGELSE AF SEKSUELLE OVERGREB MOD BØRN. KOMMUNERNES INDSATS OG OM SKOLEUNDERVISNINGEN.
[HTTP://WWW.SIF-FOLKESUNDHED.DK/UPLOAD/FOREBYGGELSE_AF_SEKSUELLE_](http://www.sif-folkesundhed.dk/upload/forebyggelse_af_seksuelle_)

Skadeforebyggende forum i Norge er et nationalt videns-, samarbejds- og formidlingsforum, som samler aktører fra den offentlige sektor, frivillige organisationer og erhvervslivet til fælles indsats for at fremme skadeforebyggende arbejde i Norge. Vi har bedt Eva Vaagland, som er daglig leder i Skadeforebyggende forum beskrive hvordan forummet arbejder og give eksempler på væsentlige indsatsområder. I år har forummet 25 års jubilæum, og det blev fejret med et jubilæumsskrift og en jubilæumskonference.

Artiklen er oversat til dansk af redaktionen.



EVA VAAGLAND,
DAGLIG LEDER

Skadeforebyggende forum

www.skafor.org

Skadeforebyggende forum - et norsk fyrtårn fylder 25 år

Skadeforebyggende forum (Skafor) i Norge er en medlemsbaseret, ideel interesseorganisation; et netværk som samler aktører fra den frivillige, offentlige og private sektor til fælles indsats for et tryggere Norge. Som et uafhængigt nationalt kontakt- og samarbejdsorgan er Skafor en central faglig platform for udvikling af det skadeforebyggende arbejde i Norge, nationalt og lokalt. Gennem udveksling og erfaring, formidling af information, påvirkning af processer, initiering af projekter og motivering til indsats arbejder forummet for at styrke og udvikle det tværsektorielle skadeforebyggende arbejde, og bidrager dermed til at reducere risikoen for alvorlige skader og ulykker.

Fagråd for viden og kompetance

I Skafors regi er der etableret fagråd for tre områder: drukning, børne- og ældresikkerhed. Fagrådene mødes jævnligt til faglig opdatering, erfarings- og informationsudveksling og til drøftelse af aktuelle temaer. De udvikler også egne projekter. Hæftet "Barn, vann og sikkerhed" giver råd og tips om sikkerhed ved vand. Projektrapporten "Trygge eldre" gør rede for arbejdet i 16 kommuner som har afprøvet forskellige typer af faldforebyggende tiltag. Rapporten viser at indsats har effekt. Alle de medvirkende kommuner ligger under landsgennemsnittet, når det gælder faldulykker.

Kloge kommuner og Trygge lokalsamfund

Skafor har også ansvaret for at udvikle og koordinere arbejdet med Trygge lokalsamfund (TL) / Safe Communities



Skadeforebyggende forum

i Norge, og blev i marts 2010 udnævnt som Affiliated Center og Certifying Center for Safe Communities.

Trygge lokalsamfund er klogskab sat i system. De metoder som bruges i TL-arbejdet, med krav om tværsektorielt samarbejde, livsforløbsperspektiv og helhedstækning er helt i tråd med den politiske dagsorden i Norge. Med bidrag fra Gjensidigestiftelsen er der lagt udviklingsplaner for arbejdet – og man stiler mod at få flere kommuner involveret. I begyndelsen af december udkom et temahæfte om Trygge lokalsamfund. Norge har i dag 17 godkendte kommuner og et tital er i proces.

Politisk drivkraft med internationale kontakter

Skadeforebyggelse er klog politik og det prøver vi at gøre flere opmærksomme på. Der findes beregninger som viser, at hvis vi havde formået at forebygge hver 10. ulykke havde det norske samfund sparet 17 milliarder pr. år. Gennem deltagelse i nordiske og internationale netværk og projekter samler vi viden og erfaring, som vi kan bruge til at få bedre gennemslagskraft hjemme i Norge. Norden ligger langt fremme inden for skadeforebyggelse – men der er altid mere at lære.

25 års jubilæum og vejen videre frem

Skadeforebyggende forum blev etab-

leret på initiativ af Forsikringsnæringen i 1985 og fejrer jubilæum i år. I jubilæumsskriftet "25 års indsats for et sikrere Norge!" præsenteres virksomheden. Nu er arbejdet med at formulere strategien for næste periode gang og man ønsker at videreføre det gode samarbejde med Helsedepartementet, forsikringsbranchen og frivillige organisationer.

Trygghed for alle

Den norske regering fremlagde i fjor Samhandlingsreformen – et nyt rammeværk for helsesektoren med øget fokus på forebyggende tiltag og bedre samarbejde mellem de forskellige dele af helse-Norge. Nu følges reformen op, af to nye love som er lagt frem til åben høring: Lov om folkehelsearbeid og Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Den samlede overskrift på fremtidens helsetjenester i Norge er "Trygghet for alle" For yderligere information se <https://fremtidenshelse-tjeneste.regjeringen.no/>

De lovforslag som nu er i høring, og den nationale strategi for forebyggelse af ulykker, "Ulykker i Norge" som blev lagt frem i fjor understreger alle behovet for tværsektorielt samarbejde, livstidsforløbsperspektiv og helhedsperspektiv. Jeg glæder mig til at se politiske signaler som er i tråd med målsætningen for arbejdet i forummet og i Trygge lokalsamfund.

INFO: WWW.SKAFOR.ORG



Ved jubilæumskonferencen modtog Johan Lund og Sverre Røed-Larsen begge sikkerhedsprisen, for fremragende skadeforebyggende arbejde

Samspil for sikkerhed - jubilæumskonference

Med konferencen markerede Skadeforebyggende forum sit 25 års jubilæum, og brugte anledningen til at reflektere over det, som har været og det, som skal komme. Norges helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen åbnede konferencen. Hun understregede betydningen af tværsektorielt samarbejde og skadeforebyggelse på alle niveauer – ikke mindst lokalt, og hun gratulerede forummet med den gode indsats, og henviste til betydningen af forummet som netværk, platform og kompetenceudvikler.

Flere temaer blev belyst på konferencen; Unges risikotagning, skadestatistik, forsikringsselskabers rolle, den nye folkehelselov, kunsten at formidle sikkerhed, universel udformning og tryghed, folkehelse i planlægningsarbejdet, byudvikling og samarbejde mellem AMK (Akutmedicinsk Kommunikationscentral), brand og politi.

På konferencen blev også jubilæumspublikationen "25 års indsats for et sikrere Norge" lanceret. Hovedforfatterne Johan Lund og Sverre Røed-Larsen er begge markante skikkelser med lang erfaring i skadeforebyggende virksomhed. På konferencen blev deres engagement belønnet med "Sikkerhedsprisen - for fremragende skadeforebyggende arbejde".

Konferencens mål var at tilbyde faglig påfyldning, erfaringsudveksling, inspiration og mulighed for deltagerne til at udvide deres faglige netværk.

Vi har fået mange positive tilbagemeldinger – og jeg tror, at vi klarede at opfylde forventningerne. Vi vil gerne have flere nordiske deltagere på konferencerne, og håber at se danske deltagere næste gang.



Publikationer

Skadeforebyggende forum har udgivet en række publikationer som kan være af interesse for et dansk publikum. Hæfterne kan bestilles fra Norge: post@skafor.org og downloades fra www.skafor.org.



Tryghed

Temahæftet "Trygghet" beskriver en vigtig side ved det skadeforebyggende arbejde i Norge per 2010 / 2011. Formålet med hæftet er at informere om tænkningen bag og systemet omkring Trygge lokalsamfunn, og at inspirere lokalsamfund til at tage disse idéer og metoder i brug; dernæst at invitere interesserede til at tage kontakt og involvere relevante miljøer i det videre arbejde.

Vores målsætning er at få etableret Trygge lokalsamfunn i alle landets fylker og i forskellige typer af kommuner hvad angår geografi og befolkningssammensætning etc., således at man kan bruge metodikken i forskellige miljøer.

Rapporten "Trygge eldre"

Gennem tre år har 16 kommuner deltaget i projektet "Trygge eldre" og afprøvet forskellige faldforebyggende tiltag, baseret på lokale forudsætninger. I hver kommune er der etableret et tværsektorielt samarbejde som involverer helsetjeneste, ældreinstitutioner, idrættsklubber, frivillige organisationer m.fl. I alt har flere end 40 organisationer bidraget.

Faldulykker og hoftebrud er ulykker som er dyre for samfundet og skaber lidelse og tabt livskvalitet for den enkelte. De deltagende kommuner ligger alle klart under landsgennemsnittet for antal hoftebrud. Dermed bekræfter rapporten tidligere undersøgelser - faldforebyggende tiltag giver resultat.

Færre kvæstede, syge eller døde medarbejdere ved store byggerier. Det kan bygherren opnå ved at bruge en ny model til forebyggelse af ulykker, som er baseret på den seneste forskning. Modellen sikrer, at bygningsarbejdernes sikkerhed prioriteres i alle projektets faser fra koncept og design til færdigt byggeri. Modellen og forskningen bag samt anbefalinger til forbedringer af sikkerheden findes i min doktorafhandling om sikkerhed og forebyggelse af ulykker ved store byggeprojekter.



Søren Spangenberg på byggeplads.

AF DR. TECHN. SØREN SPANGENBERG,
DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ

Stort potentiale for at mindske antallet af ulykker ved store byggeprojekter

8

Arbejdssikkerhed skal i langt højere grad end i dag inddrages fra de tidligste faser i et byggeri, dvs. lige fra koncept- og designfasen til det endelige bygningsværk er færdigt. Det er det helt centrale budskab i min afhandling 'Large construction projects and injury prevention', som jeg forsvarede på Ålborg Universitet den 15. juni 2010. Pointen er, at bygherren så tidligt som muligt er nødt til at inddrage sikkerhed i planlægningen for bedst muligt at forebygge ulykker og nedslidning blandt bygningsarbejderne under hele byggeriet.

Bygningsarbejdere ved store projekter er udsat for større risici end andre

Min forskning viser, at bygningsarbejdere, som arbejder på store bygge- og anlægsprojekter, har en mindst lige så høj dødelighed som andre bygningsarbejdere. De bliver oftere end andre behandlet på hospitalet for fx hjertekar- og luftvejssygdomme og sygdomme i muskler og led. De har også en langt større risiko for førtidspensionering, både hvis man sammenligner med

andre bygningsarbejdere og med erhvervsaktive mænd i almindelighed. Så alt i alt er der et stort potentiale for at forebygge og et behov for at have en model for, hvordan man gør i praksis.

Modellen kombinerer en teknisk og en sociokulturel tilgang

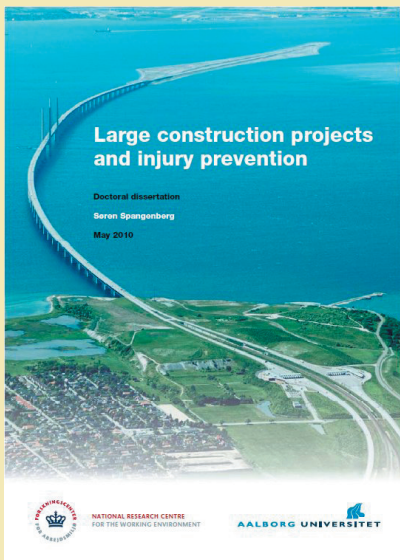
Modellen til forebyggelse af ulykker ved store bygge- og anlægsprojekter udspringer af min og mine kollegers nyeste forskningsresultater, som er opnået under opførelsen af bl.a. Storebælts- og Øresundsbroen, DR Byen samt Københavns Metro. Modellen kombinerer alle byggeriets tekniske faser, dvs. koncept-, design-, implementerings- og driftsfaser med en sociokulturel tilgang til forebyggelse. Det vil sige, at modellen også inddrager virksomhedens struktur og kultur, holdninger og adfærd blandt ledere og medarbejdere.

Anbefalinger til forebyggelse af ulykker ved store bygge- og anlægsprojekter

I min afhandling har jeg opstillet en række anbefalinger til forebyggelse af ulykker ved fremtidige store bygge- og

anlægsprojekter:

- Lad bygherren være ansvarlig for at bruge modellen til forebyggelse af ulykker. Herved skabes der et samlet overblik over de forebyggende foranstaltninger, der vil blive gennemført i alle bygge- og anlægsprojektets faser.
- Gør projektets sikkerhedsorganisation til det forum, hvor risikofaktorer og foranstaltninger til forebyggelse løbende diskuteres og involverer på den måde også medarbejderne i forebyggelsen af ulykker.
- Styrk eksisterende indsatser for at forbygge ulykker (strukturelle som individrettede). Supplér med tiltag, som virker ind på de sociale normer og arbejdspladsens kultur, for at øge samspillet mellem de forskellige tiltag til forebyggelse af ulykker.
- Fokuser i højere grad på, hvordan arbejdsulykker kan forebygges allerede i projekteringsfasen. Mange arbejdsulykker på bygge- og anlægsprojekter sker som følge af beslutninger taget i netop projekteringsfasen, hvor blandt andet de fysiske og organisatoriske rammer fastlægges.



LÆS HELE AFHANDLINGEN 'LARGE CONSTRUCTION PROJECTS AND INJURY PREVENTION', DOCTORAL DISSERTATION BY SØREN SPANGENBERG, MAY 2010, NATIONAL RESEARCH CENTRE FOR THE WORKING ENVIRONMENT AND UNIVERSITY OF AALBORG:
WWW.ARBEJDSMILJOFORSKNING.DK - SE UNDER BØGER OG RAPPORTER 2010.

YDERLIGERE OPLYSNINGER: AFHANDLINGEN KAN REKVIRERES VED AT KONTAKTE SENIORFORSKER PETE KINES, E-MAIL: pk@arbejdsmiljoforskning.dk

- Anlæg et bredere perspektiv på sikkerhed og sundhed ved store bygge- og anlægsprojekter, og fokusér i højere grad end i dag på de skader, der sker som følge af tunge løft, ubekvemme arbejdsstillinger og mangel på restitution. Netop disse skader sker på grund af de lange arbejdsdage på de store projekter, og er årsag til større sygelighed, førtidspensionering og dødelighed.
- Indfør EU-krav om, at store bygge- og anlægsprojekter skal gennemføre en vurdering af virkninger på arbejdsmiljøet i konceptfasen. Det vil øge arbejdstagernes sikkerhed og sundhed på samme måde som store projekter i dag er underlagt EU-krav om en vurdering af virkninger på miljøet (kaldet VVM-vurdering).

Afhandlingens konklusioner og anbefalinger kan ses som input til både den danske og EU's ulykkesforebyggelsesstrategi rettet mod fremtidige store bygge- og anlægsprojekter.

Hovedparten af artiklen har været bragt på www.arbejdsmiljoforskning.dk den 15. juni 2010

Vold mod kvinder koster hvert år 1/2 mia. kr.

Et forskersteam ved Syddansk Universitet offentliggjorde i november måned resultaterne af forskningsprojektet: Voldens pris. Samfundsmæssige omkostninger ved vold mod kvinder ved et velbesøgt pressemøde.

Forskerne har beregnet at de samlede omkostninger beløber sig til en halv milliard kr. årligt. Det inkluderer omkostningerne inden for sundhedsvæsen, retsvæsen, ophold i kvindekrisecentre, arbejdsmarkedskonsekvenser og en række personlige konsekvenser af voldsudsættelsen.

Ud af den årlige omkostning på en halv milliard kroner, er omkostningerne ved ophold i kvindekrisecentre den største samlede post, ca. 150 mio. kr., dvs. lidt over 30 % af de samlede samfundsmæssige omkostninger (dækker ca. 80.000 døgnophold i krisecentre hvert år). Omkostninger i retsvæsenet udgør knap 30 %, og den største post er her omkostninger ved ubetingede fængselsstraffe, der årligt udgør ca. 83 mio. kr., mens omkostningerne i politiet og domstole er knap 60 mio. kr..

De samlede omkostninger til sundhedsyndelser, dvs. både akut skadebehandling og meromkostninger blandt voldsofre sammenlignet med ikke voldsudsatte er årligt ca. 84 mio. kr. Det omfatter kontakter til praktiserende læge, psykolog, og anden primær sundhedstjeneste, behandling i psykiatrien og på somatiske hospitaler samt udskrivning af lægemidler. Derudover beløber

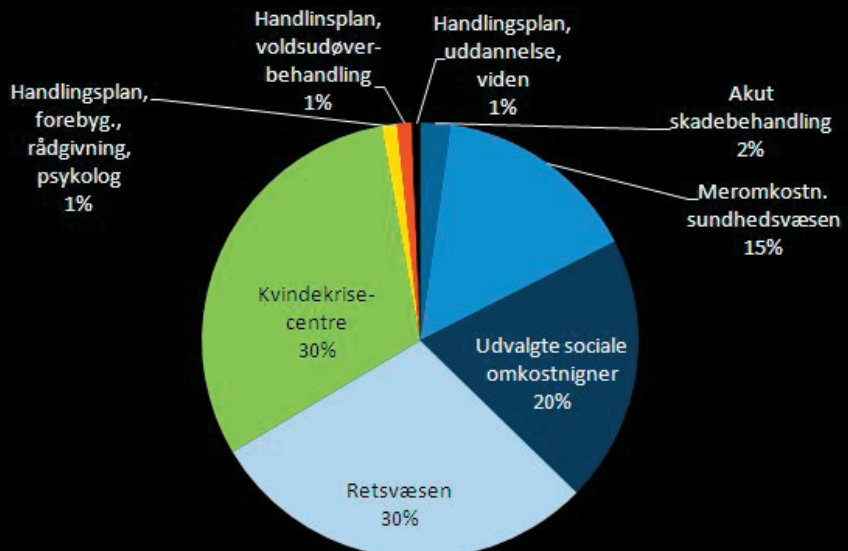
arbejdsmarkedskonsekvenser målt ved indkomstkonskvenser og produktions-tab sig årligt til 94 mio. kr. I figuren vises de forskellige omkostningskomponenter som procentandele.

På langt sigt har vold også samfundsmæssige konsekvenser i form af en øget sygelighed og nedsat arbejdsduelighed blandt voldsudsatte kvinder. Vold er altså et alvorligt samfundsproblem med store personlige og samfundsøkonomiske konsekvenser, som potentielt kan undgås ved at forebygge volden. Incitamentet til at forebygge vold mod kvinder er først og fremmest respekt for kvinders rettigheder, men konkret viden om voldens omkostninger kan anspore til fortsat indsats mod volden. Det er baggrunden for projektets evidensbase-rede vurdering af disse omkostninger i det danske samfund.

Projektet er støttet af Rockwool Fond og er gennemført i et samarbejde mellem Statens Institut for Folkesundhed, Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering, Syddansk Universitet.

Info: http://www.si-folkesundhed.dk/upload/voldens_pris_2010_web.pdf

Fordeelingen af omkostninger på de forskellige områder



International forskning



Et vindue til verden

Sun Y, Hsu P, Vestergaard M, Christensen J, Li J, Olsen J. **Gestational age, birth weight, and risk for injuries in childhood.** *Epidemiology.* 2010 Sep;21(5):650-7.

Studiet undersøger hvilken rolle fødselsvægt og fosterets føtal alder kan have på risikoen for ulykker. Metode: befolkningsbaseret kohortestudie med 1.524.114 enkeltfødte børn, født i Danmark mellem 1. januar 1978 og 31. december 2004. Individuerne blev fulgt indtil de fyldte 29 år. Resultater: Jo lavere føtal alder og fødselsvægt des større var risikoen for ulykker op igennem hele barndommen. Incidensrate ratio for ulykker var i de første 12 år af børnenes liv 4,2, 2,3 og 1,5 for børn født i hhv. 20-32, 33-35 og 37-38 svangerskabsuge sammenlignet med børn født i 39.-41. svangerskabsuge.

Wilson C, Willis C, Hendrikz JK, Le Brocq R, Bellamy N. **Speed cameras for the prevention of road traffic injuries and deaths.** *Cochrane Database Syst Rev.* 2010. Oct 6:10

35 studier indgik i dette review til vurdering af, hvor effektive hastighedskameraer er til at forebygge trafikulykker, som følge af nedsat hastighed blandt bilisterne. Resultater: Alle studier rapporterede om reduktioner i så vel hastighed som trafikuheld ved brug af hastighedskameraer. Sammenlignet med kontrolstrækninger, blev den relative gennemsnitlige hastighed nedsat med 1%-15%, mens andelen af køretøjer med for høj hastighed faldt med 14%-65%. På strækninger i nærheden af de opstillede kameraer var

der en før/efter reduktion for alle ulykker på ml. 8%-49% og for trafikuheld med trafikdræbte og alvorligt tilskadekomne en reduktion ml. 11%-44%.

Morrongiello BA, Schell SL, Schmidt S. **"Please keep an eye on your younger sister": sibling supervision and young children's risk of unintentional injury.** *Inj Prev.* 2010. Aug. 30 (Epub ahead of print).

Forskning har vist, at forældres overvågning og supervision af børn er med til at nedbringe risikoen for ulykker, mens søskendes overvågning af mindre søskende er med til at øge risikoen. Dette studie belyser årsagerne til disse forskelle. Mødres supervision blev sammenlignet med supervisionen hos ældre søskende i et set-up, hvor begge skulle overvåge et mindre barn i familien, på et sted med indlagte risici/faremomenter. Resultater: Mødrene engagerede sig mere proaktivt ved at fjerne mulige forhindringer og risici, mens de ældre søskende oftere kom til at fungere som rollemodeller for deres mindre søskende mht. risikobetonet adfærd og kontakt med de farlige genstande. De mindre søskende udviste i højere grad en risikobetonet adfærd, når de var under overvågning af en ældre søskende, og samtidig var de ældre søskende mindre opmærksomme på den mindre søskendes risikofyldte adfærd, end mødrene var. De mindre søskende var også i mindre grad villige til at rette ind og stoppe uønsket adfærd under en ældre søskendes supervision end under moderens supervision.

Johnson SB, Jones VC. **Adolescent development and risk of injury: Using developmental science to improve interventions.** *Inj. Prev.* 2010 sept. (Epub ahead of print).

Artiklen giver et overblik over de udviklingsmæssige forhold, der bør tages i betragtning ved ulykkesforebyggende initiativer overfor unge. Artiklen belyser den viden, der er tilgængelig fra hhv. forskning i børns udvikling (developmental science), adfærds- og neurovidenskab samt psykologi. Studiet belyser de typiske udviklingsmæssige processer, der spiller en rolle for, hvordan unge opfatter og handler på risici. Samtidig undersøges

det, hvordan den integrerede viden fra de nævnte forskningsfelter kan bidrage til at forstå, hvordan man bør udarbejde ulykkesforebyggende initiativer til unge. Artiklen illustrerer med eksempler, strategier der kan forbedre oversættelsen af forskningen i børns udvikling til konkret ulykkesforebyggelse målrettet unge.

Fudalej S et al. **Predictors of injury-related and non-injury-related mortality among veterans with alcohol use disorders.** *Addiction.* 2010 Oct;105 (10):1759-66

Artiklen belyser associationen mellem alkohol misbrug (alcohol use disorder, AUDs) og dødelighed relateret til ulykker og ikke-ulykkesrelateret dødelighed. En kohorte af krigsveteraner, der modtog sundhedsydelser fra Veterans Health Administration blev fulgt fra 2002 til 2006 (n = 3.944.778). Resultater: Individuer med AUD havde en større dødelighed pga. ulykker sammenlignet med kontrolgruppen uden AUD (Hazard Ratio, HR = 3,29) og af ikke-ulykkesrelaterede årsager (HR = 2,21). Patienter med AUD døde i gennemsnit 15 år tidligere end personer uden AUD.

Soligard T, et al. **Compliance with a comprehensive warm-up programme to prevent injuries in youth football.** *Br J Sports Med.* 2010 Sep;44(11):787-93.

Studiet belyser betydningen af fodboldspilleres compliance med et opvarmingsprogram til forebyggelse af skader og undersøger holdninger til skadeforebyggelse blandt trænere og klubber/foreninger. Et prospektivt kohortestudie kombineret med en retrospektiv survey udgjorde studiedesignet. Compliance, eksposition og skader blev registreret i 65 ud af 125 fodboldhold (1055 af 1892 kvindelige norske spillere i alderen 13-17 år og 65 af 125 trænere). Resultat: Holdene gennemførte skadeforebyggelsesprogrammet (gns. 1,3 sessioner/uge) i 77% af alle trænings-sessioner og kampe. Spillere, der i høj grad fulgte programmet havde 35% lavere risiko for alle typer af skader end spillere, der i kun middel grad fulgte programmet.



Joint Action on Monitoring Injuries in the EU (JAMIE)

EU's sundhedsprogram har bevillet støtte til et tre-årigt projekt om at etablere et EU-baseret informationssystem vedr. skader. JAMIE, som projektet hedder, skal i løbet af 2011-2013, videreudvikle og teste koncepter og metoder, der er blevet anvendt i IDB-systemet (Injury database). Det skal herunder vurderes, om det kan lade sig gøre at etablere en monitorering af ulykker i EU baseret på skadestue/hospitalsdata, der lever op til de principper som er sat af The European Statistics Code of Practice.

Målet er, at der i 2015 er udviklet et fælles hospitalsbaseret informationssystem til overvågning af ulykker i alle EU-lande (inkl. EEA lande og kandidatlande). Systemet skal rapportere om de eksterne årsager til skader pga. ulykker og voldshændelser, som en del af EU's statistik om Folkesundhed.

Baggrunden for projektet er, at den eksisterende information på EU-plan om skader stammer fra registreringen af fatale skader, hvilket afspejles i EU-politikker på området. Dødsfald som følge af ulykker og vold udgør kun en meget lille del af det samlede skadespektrum, og der er behov for at udvide vidensbasen med oplysninger om de ulykker og voldshændelser, som behandles på hospitalerne. Heraf kommer behovet for at forbedre indberetningen af disse skadehændelser.

Mindst et hospital i hvert land skal fungere som en slags reference hospital for den rutinemæssige registrering af data om eksterne årsager til skader, omstændighederne ved skadebegivenheden samt de langsigtede konsekvenser. JAMIE er blevet initieret af et konsortium af centre of excellence inden for ulykkesmonitorering i EU-regionen. 23 nationale myndigheder deltager. I Danmark er Indenrigs- og Sundhedsministeriet den ansvarlige, deltagende myndighed, mens opgaveløsningen varetages af Statens Institut for Folkesundhed.

INFO:

PROJEKTLEDER PÅ STATENS INSTITUT FOR FOLKESUNDHED ER SENIORFORSKER BJARNE LAURSEN, BLA@SI-FOLKESUNDHED.DK

HAM/SIF

KORT NYT

WHO webinars med State of the Art præsentationer fra Safety 2010

WHO lancerer nu en serie af såkaldte webinars, der er en form for web-konference eller web-baseret seminar. De første webinars vil tage udgangspunkt i nogle af de bedste State of the Art præsentationer, der blev givet på 10th World Conference on Injury Prevention and Safety Promotion i september 2010 i London. Formatet tillader interaktion med talere, både mundtlige spørgsmål til taleren og som skrevne spørgsmål man sender ind. Alle webinars bliver optaget og lægges efterfølgende ud på WHO's website (WHO's Department of Violence and Injury Prevention and Disability).

INFO: OPLYSNINGER OM DATOER OG EMNER FÅR MAN VED AT SENDE EN MAIL TIL VIPWEBINARS@WHO.INT OG OPLYSE SIN E-MAIL.

European Road Safety Observatory

EU Kommissionen har på deres website om trafikssikkerhed etableret en 'sektion' målrettet specialister på området. Her findes informationer om bl.a.: EU-lovgivning og i nogen udstrækning nationale lovgivninger, forskningsbaseret viden (vidensbase), EU-finansierede projekter på tværs i EU,

statistikker og værktøjer, så som manualer og best practice vejledninger. En del af indholdet stammer fra EU-projektet SafetyNet, hvori European Road Safety Observatory (ERSO) blev udviklet som et pilotprojekt. Da projektet lukkede valgte man at integrere indholdet af ERSO til EU-Kommissionens trafikssikkerheds site.

Web-sitet kan med fordel bruges af beslutningstagere, forskere og planlæggere eller rådgivere på trafikssikkerhedsområdet, der har brug for at orientere sig i den europæiske trafikssikkerhedsverden.

INFO: [HTTP://EC.EUROPA.EU/TRANSPORT/ROAD_SAFETY/SPECIALIST/INDEX_EN.HTM](http://ec.europa.eu/transport/road_safety/specialist/index_en.htm)

Computerspil skal lære de unge om faresymboler

Miljøministeriet har udviklet et computerspil om kemikalier, der skal hjælpe børn og unge med at blive bedre til at læse og forstå faresymboler og undgå at komme til skade med husholdningskemikalier, så som opvasketabletter, afløbsrens o.a. i hjemmet. Det nye spil "Super Faresymbol" indeholder en række baner, hvor man blandt andet skal stoppe en lille pige, inden hun drikker af en flaske, der indeholder kemikalier, forhindre babyen i at åbne skabet med kemikalier, og for eksempel ved hjælp af musen holde giftige dampe nede i en flaske, så figurerne ikke indånder dampene, og falder om. Spillet er en del af Miljøministeriets kampagne om "De oversete faresymboler", som også omfatter en kampagnesang, filmindslag og en række tegneserier.



INFO: DET NYE SPIL KAN SPILLES PÅ FACEBOOK, OG MAN KAN LÆSE MERE OM KAMPAGNEN PÅ MILJØSTYRELSENS HJEMMESIDE WWW.MST.DK

KALENDEREN

KONFERENCER

IOC World Conference on Prevention of Injury & Illness in Sport
Monaco, 7.-9. april 2011
<http://www.ioc-preventionconference.org>

World Conference on Drowning Prevention
Danang, Vietnam, 10.-13. maj 2011
<http://drowningprevention.ilsf.org/>

20th International Safe Communities Conference - Celebrating two decades of International Safe Community Development - going back to where it all started
Falun Kommune, Dalarna, Sverige 6.-9. September 2011
www.falun.se/safecom2011

Violence Against Women: Complex Realities and New Issues in a Changing World
Montreal, 29. maj - 1. juni 2011.
<http://www.conferenceviolence.com/>

3rd European conference on injury prevention and safety promotion. Tackling the challenges: implementation of good practices
Budapest, 16.-17. juni 2011
<http://www.eurosafe.eu.com/>

19. Nordiske Forskningskonference om Sikkerhed
MSB College Revinge, Skåne, Sweden
20.-22. juni 2011
www.nofs.net

Global Campaign for Violence Prevention.
Cape Town, Syd Afrika, 6.-7. september 2011, hosted by the Department of Health of the Provincial Government of the Western Cape.

The 3rd European Safe Community Conference - The future role of the Fire and Rescue Service in the sustainability of Safe Communities in Europe
Falköping, Sverige, 4.-5. juni 2012
Kontakt: annette.holmberg@falkoping.se

OM NYHEDSBREVET

Nyhedsbrevet udgives både i papirversion og på internettet:

www.si-folkesundhed.dk/cuf

Ønsker du at modtage en elektronisk udgave af nyhedsbrevet, kan du tilmelde dig mailinglisten på hjemmesiden. Ønsker du at modtage papirversionen bedes du maile til: ham@si-folkesundhed.dk

LINKS, SKADESTATISTIK

ARBEJDSULYKKER: INTERAKTIVE TABELLER OVER ARBEJDSKADER. ARBEJDSSTILSYNET
[HTTP://AT.DK/ARBEJDSMILJO-I-TAL/INTERAKTIVE-ARBEJDSKADETAL.ASPX?SC_LANG=DA](http://at.dk/ARBEJDSMILJO-I-TAL/INTERAKTIVE-ARBEJDSKADETAL.ASPX?SC_LANG=DA)

TRAFIKULYKKER. VEJDIRKTORATET. INTERAKTIV ÅRSSTATISTIK
[HTTP://WWW.VEJSEKTOREN.DK/WIMDOC.ASP?PAGE=DOCUMENT&OBJNO=203949](http://www.vejsektoren.dk/wimdoc.asp?page=document&objno=203949)

ULYKKER, SKADESTUE DATA:

ULYKKESREGISTERET - TABELLER:
[WWW.SI-FOLKESUNDHED.DK/STATISTIK/ULYKKESSTATISTIK/TABELLER.ASPX](http://www.si-folkesundhed.dk/statistik/ulykkesstatistik/tabel.asp)

ULYKKES ANALYSE GRUPPENS DOKUMENTDATABASE
[HTTP://WWW.UAG.DK/DOK.PHP](http://www.uag.dk/dok.php)

VOLD MOD KVINDER. VOLDDATABASEN.
[WWW.VOLDMODKVINDER.DK/VOLDSDATABASE.ASP](http://www.voldmodkvinder.dk/voldsdatabase.asp)

INTERNATIONALE DATABASES, MED SKADEDATA

WHO, HEALTH FOR ALL DATABASE
[WWW.EURO.WHO.INT/EN/WHAT-WE-DO/DATA-AND-EVIDENCE/DATABASES/EUROPEAN-HEALTH-FOR-ALL-DATABASE-HFA-DB2](http://www.euro.who.int/en/what-we-do/data-and-evidence/databases/european-health-for-all-database-hfa-db2)

WISQARS. CDC, WEB-BASED INJURY STATISTICS QUERY AND REPORTING SYSTEM. AMERIKANSKE DATA
[HTTP://WWW.CDC.GOV/INJURY/WISQARS/INDEX.HTML](http://www.cdc.gov/injury/wisqars/index.html)

WWW.GAPMINDER.
LEVENDE GRAFIK, DER VISER UDVIKLINGEN OVER ÅR

KOLOFON

NYHEDSBREVET ER UDGIVET AF:

Center for Ulykkesforskning

Statens Institut for Folkesundhed
Syddansk Universitet
Øster Farimagsgade 5A, 2. sal
1399 København K

Tlf.: 3920 7777
Telefax: 3920 8010

www.si-folkesundhed.dk/cuf

REDAKTION:

Kommunikationsmedarbejder:
Hanne Møller, m.fl.

GRAFISK TILRETTELÆGGELSE:

Hanne Møller
Trykkeri: Kailow Graphic

10. årgang. Udkommer 3 gange årligt.
Deadline, næste nummer: 14. april 2011
Næste nr. udkommer i maj 2011

Oplag: 800 ex.

Redaktionen forbeholder sig ret til at afvise, forkorte eller redigere de indsendte indlæg.

Alle indlæg skal være forsynede med afsender-navn og adresse. Indlæg sendes til Hanne Møller: ham@si-folkesundhed.dk

Artikler eller større uddrag må gengives med kildeangivelse – og efter aftale med forfatteren.

